

TEATRE

Pepe Rubianes fa riure als valencians

«¡...ño!», *Pepe Rubianes*. Direcció: *Pepe Rubianes i Berti Toviás*. Teatre València.

Domènec RGS

Assistint a l'actuació de Pepe Rubianes al Teatre València, no podem evitar el record d'aquell *No hablaré en clase* del grup Dagoll-Dagom, ni d'alguns dels millors passatges d'*Antaviana*. Rubianes formava part d'aquell grup català abans de fer-se major i anar sol per la vida. Perquè sol es presenta a l'escenari i sol manté l'atenció del públic al llarg d'una hora i mitja.

I el record té un fil conductor: la inspiració del seu humor, el motiu argumental de les seues paròdies. Aquest actor nascut a Galícia, traslladat després a Catalunya i viatger a Cuba i a Llatinoamèrica, converteix les petites frustracions de la vida quotidiana, les fites vitals d'una biografia, en material dra-

Pilar Aymerich

Rubianes subverteix amb humor la vida quotidiana

màtic d'una sèrie d'esquetxos. Una amargor tendra presideix el tractament dels personatges que Rubianes representa. L'actor és capaç de convertir-se en Déu, Montserrat que se'n va a les Olimpíades, l'assassí del mafiós Vaccarizzi o ell mateix.

La tècnica de Rubianes per a omplir l'escenari amb la seua presència solitària recolza molt sobre

l'onomatopeia, l'agilitat dels diàlegs desdoblats i un conjunt d'acudits directament extrets del patrimoni de l'humor popular. Esperpèntic, cinematogràfic, teatral, nostàlgic o surreal, va fer passar al públic que omplia la sala una nit divertida.

Millor amb la paraula que amb el gest, té alguns encerts brillantíssims i algunes caigudes en l'acudit fàcil. Potser aquest siga l'únic retret que podem fer-li: la sensació que l'espectacle pot ser encara més redó, un punt més treballat, amb algunes esquerdes fàcilment evitables.

L'estrena del passat dia 13 a València havia tingut un avanç durant el festival «Sagunt a Escena» d'aquest estiu i un precedent en l'anterior compareixença de l'actor amb l'espectacle *Pay Pay*. El secret del seu èxit rau possiblement en la simplicitat, en la facilitat aparent del seu treball, directe i connectat amb les pròpies experiències de l'espectador. Una simplicitat elaborada per a posar en peu i explicitar la força quotidiana de l'absurd.

Debats tornarà a ser bilingüe

El precari bilingüisme castellà-català que mantenia des del principi la revista *Debats*, de la Institució Alfons el Magnànim, amb uns criteris un punt diglòssics, es va veure interromput fa uns quants números per la decisió de passar a editar-la íntegrament en castellà.

Aquest fet fou contestat amb una carta de protesta davant el president de la Generalitat valenciana pels presidents de les fundacions Huguet, Ausiàs March i Renau, la Societat Coral El Micalet, Acció Cultural del País Valencià, el Centre Carles Salvador i l'ICE. L'argument era que, d'acord amb la Llei d'Ús i Ensenyament, una publicació pagada amb fons públics hauria de ser, si més no, bilingüe en un 50%. Una carta de resposta del president assegura ara que *Debats* inclourà articles en les dues llengües.

CULTURA POPULAR

Festa de la dansa a Albaida

Els grups de dansa que hi ha a la comarca fa set anys que celebren la Festa de la Dansa de la Vall d'Albaida. Es tracta, doncs, d'una convocatòria consolidada que en cada edició organitza un dels grups participants. Enguany ha tocat el torn al grup de danses La Vall.

Obres de teatre, recitals poètics,

festes infantils i altres actes culturals, formen part del programa que s'ha desenvolupat entre els dies 7 i 15 d'aquest mes, amb una fi de festa el darrer dia en la plaça d'Albaida.

Ha estat editat amb motiu de la festa un llibre que inclou col·laboracions sobre indumentària tradicional, folklore, dansa i música po-

pulars, entre altres articles, a càrrec dels col·lectius de danses d'Aielo, Alfarrasí, Benigànim, Bocairent, el Palomar, Quatretonda, la Pobla, Montaverner, Agullent, Fontanars, Xàtiva, Albaida, i dels grups Arrels i Teixidors d'Ontinyent.

Totes aquestes iniciatives, repetides cada any amb major i millor oferta, aconsegueixen una participació i un ressò popular que demostren, una vegada més, el nivell de vitalitat que el ball i la cultura populars tenen en la comarca.